

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

5.1.2e (5.1.2e , 5.1.2e)
5.1.2e (5.1.2e , 5.1.2e)

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Publieke Gezondheid
Crisisbeheersing en
Infectieziekten

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34

www.rijksoverheid.nl

Datum
9 april 2021

Aantal pagina's
5

memo

Voorstel Procesplanning en samenwerking PG en PDC-19
structurele COVID-19-vaccinatie (lange termijn)

Aanleiding

Naast de huidige COVID-19 vaccinatieoperatie, die gericht is op het zo snel mogelijk beëindigen van de pandemie, is het zaak om ook voorbereidingen te treffen voor een mogelijk structureel aanbod van de COVID-19 vaccinatie. Daarbij moet rekening gehouden worden met onzekerheden die er zijn met betrekking tot de beschermingsduur van de huidige vaccins en bijvoorbeeld de opkomst van nieuwe virusvarianten waartegen de nu beschikbare vaccins niet voldoende bescherming bieden. De afgelopen maanden zijn hierover meerdere gesprekken gevoerd tussen PG en PDC-19. Op basis van deze gesprekken is door PG en PDC-19 een notitie opgesteld die inzicht biedt in een mogelijke procesplanning, tijdspad en verdere uitwerking van de stappen die ondernomen moeten worden. .

Het is goed te benadrukken dat deze procesplanning en taakverdeling onder andere afhankelijk zijn van ontwikkelingen in de pandemie en de wetenschappelijke kennis van (nu beschikbare) COVID-19 vaccins. Dit document moet daarom worden gezien als een groeidocument dat steeds verdere aanpassing vergt naarmate het proces en de stappen verstrijken. Deze notitie en bijbehorende schematische weergave van procesplanning en taakverdeling zullen in afstemming met beide directies regelmatig worden geactualiseerd en ter bespreking worden geagendeerd voor MT overleg.

Routekaart implementatie structureel programma COVID-19-vaccinatie

Er zijn verschillende scenario's denkbaar voor het aanbieden van de COVID-19 vaccinatie op de langere termijn, in een vast dan wel flexibel programmatisch aanbod. Daarbij gaan we er vanuit dat de vaccinatieoperatie in deze pandemische fase in 2021 kan worden afgerond. Met het oog op opkomende mutaties en andere (internationale) ontwikkelingen is een mogelijk scenario dat in het najaar van 2022, COVID-19-vaccinaties worden aangeboden in een structureel vaccinatieprogramma. Dit is nog met onzekerheden omgeven, maar biedt voor nu een uitgangspunt in het nadenken over de processtappen om te komen tot een eventueel structureel vaccinatieprogramma.

Routekaart

In samenwerking met de bij het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) betrokken veldpartijen is begin 2020 een routekaart opgesteld die richting geeft bij de implementatie van een nieuw vaccin of bij een andere aanpassing van het RVP. De gehele keten van processtappen (van aankondiging tot en met implementatie in het RVP) is daarin opgenomen. Alhoewel gericht op het RVP, biedt de routekaart ook handvatten voor de implementatie van een structureel COVID-19-vaccinatieprogramma. De stappen in de Routekaart worden volgtijdelijk gezet. In het geval van een structureel COVID-19-vaccinatieprogramma ligt het echter voor de hand om de verschillende stappen in het proces gelijktijdig of in andere volgorde uit te voeren, zodat het totale proces wordt versneld.

COVID-19 vaccinatiestrategie op de lange termijn

We zitten momenteel midden in de pandemische fase waarin we zo snel mogelijk de bevolking een vaccin willen aanbieden. Tegelijk is het van belang om vooruit te kijken naar de jaren hierna en voorbereidingen te treffen voor een mogelijk structureel COVID-19-vaccinatieprogramma. De vaccinatiestrategie op de langere termijn kent echter grote onzekerheden. Zo is het nog relatief onbekend wat de mate is waarin de samenleving immuniteit opbouwt na een doorgemaakte infectie, hoe lang vaccins beschermen en in welke mate mensen zijn beschermd tegen toekomstig circulerende virusvarianten.

Daarom worden, onder andere met het RIVM en de Gezondheidsraad voorbereidingen getroffen voor de COVID-19 vaccinatie op de langere termijn. Hieronder vallen ook uitvoeringsaspecten, randvoorwaarden en processtappen. De eventuele implementatie van een vast of flexibel vaccinatieaanbod zal op deze adviezen worden geënt. Aan de hand van de Routekaart is hieronder een concept processchets opgemaakt voor de verschillende fases.

Pandemische fase (2021)

Voortouw: PDC-19

. Sinds 6 januari 2021 zijn ruim 10 miljoen prikken gezet (eerste en tweede vaccinaties). Dat betekent dat de vaccinatieoperatie in deze pandemische fase flink op stoom is gekomen. Naast het zo snel mogelijk aanbieden van vaccins aan alle Nederlanders die dat willen, moet vooruit worden gekeken naar de situatie op de korte termijn (evt booster eind 2021 - begin 2022) en moeten voorbereidingen worden getroffen voor een mogelijk structureel vaccinatieprogramma (eind 2022). Een advies van de GR (en het OMT) over een mogelijk structureel programma (nu voorzien in het najaar) is van belang voor de besluitvorming hierover.

Vooruitlopend hierop verdient het aanbeveling om na te denken over mogelijke uitvoeringsscenario's en uitvoerders. Het RIVM is hiervoor bij uitstek geschikt en daarom wordt door PG in afstemming met PDC overleg gepland met het RIVM -voor opdrachtverlening om verschillende uitvoeringsscenario's uit te werken. Deze uitvoeringsscenario's bieden VWS handvatten om voorafgaand aan een GR/OMT-advies een aantal stappen te zetten om tijdswinst te behalen.

Mogelijke scenario's

Vast vaccinatieaanbod: Een scenario waarin mensen volgens een vastgesteld vaccinatieschema worden uitgenodigd om zich tegen COVID-19 te laten vaccineren. Dit kan jaarlijks zijn, maar alternatieve schema's zijn ook denkbaar (afhankelijk van de beschermingsduur van de vaccins).

Flexibel vaccinatieaanbod: Een scenario waarin mensen worden uitgenodigd voor vaccinatie tegen COVID-19 wanneer de epidemiologische situatie van SARS-CoV-2 daar aanleiding toe geeft (bijvoorbeeld door toename van nieuwe virusvarianten waar de huidige vaccins onvoldoende bescherming tegen bieden).

Doelgroep: voor beide scenario's geldt dat COVID-19 vaccinatie kan worden aangeboden aan alle personen (boven een bepaalde leeftijdsgrens) of aan specifieke doelgroepen die een hoger risico lopen op infectie en/of een ernstiger beloop van COVID-19.

Via campagnes of regulier: voor beide scenario's geldt dat vaccinatie kan worden aangeboden via een campagne of dat kan worden aangesloten bij bestaande vaccinatiemomenten. Dit is o.a. afhankelijk van de doelgroep en de mogelijkheid om simultaan te vaccineren (wanneer veilig en leidend tot efficiënte immunrespons).

Adviesaanvragen Gezondheidsraad

Op 2 maart is de Gezondheidsraad gevraagd te adviseren over een aantal vraagstukken aangaande de vaccinatiestrategie op de korte termijn. Dit om te adviseren over de volgende stappen in het vaccinatiebeleid. Op 20 mei heeft de Gezondheidsraad een advies uitgebracht over het effect van vaccinatie op de transmissie van SARS-CoV-2 in Nederland. In dit advies geeft de Gezondheidsraad aan dat het waarschijnlijk is dat vaccinatie tot op zekere hoogte transmissie tegengaat. Uit de beschikbare studies blijkt dat één dosis van de vaccins van BioNTech/Pfizer of AstraZeneca virustransmissie beperkt met 30-50%. De Gezondheidsraad benoemt ook dat meer onderzoek moet uitwijzen in welke mate, hoe lang en in welke omstandigheden vaccinatie transmissie tegengaat en welke factoren hierop van invloed zijn, zoals het type vaccin, virusvarianten en persoonskenmerken.

In aanvulling daarop is de Gezondheidsraad op 2 maart jl. ook gevraagd naar de mogelijkheid van het combineren van twee verschillende vaccins binnen een vaccinatieschema, de beschermingsduur van de beschikbare vaccins en de inzet van vaccins voor de groep onder de 18 jaar. De Gezondheidsraad geeft aan de uitkomsten van enkele relevante en nog te publiceren onderzoeken bij deze adviezen te willen betrekken, waardoor deze adviezen in de loop van juni verwacht worden.

Tot slot zullen het OMT en de Gezondheidsraad in juni [onder voorbehoud – dit zijn concept vragen] worden gevraagd te adviseren over de inzet van een booster (tweede of derde prik, afhankelijk van het type vaccin) en de verwachtingen over de vaccinatiestrategie na de booster, met name in 2022 en 2023.

Acties:

- *Op korte termijn een overleg beleggen met het RIVM over de belangrijkste vragen, het proces, mogelijkheden en eventuele knelpunten. [actie: voortouw PG, i.s.m. PDC-19], medio juni 2021*
- *Opdracht aan het RIVM tot het uitwerken van mogelijke uitvoeringsscenario's waarbij de lessen mbt de huidige uitvoering worden betrokken [actie: voortouw PG, i.s.m. PDC-19], juli 2021*
- *Overleg met de Gezondheidsraad beleggen (eventueel eerste stap via de wetenschappelijk secretarissen) over de belangrijkste vragen die beantwoord moeten worden over de vaccinatiestrategie op de middellange en lange termijn. [afgeronde actie: voortouw PDC-19, i.s.m. PG]*
- *Adviesaanvragen Gezondheidsraad en OMT. [actie: voortouw PDC-19, i.s.m. PG]*
- *Organisatie van een eventueel booster-aanbod naar aanleiding van GR/OMT-advies [actie: PDC-19], indien nodig najaar 2021*

Overgangsfase (eind 2021 – midden 2022)

Voortouw: samenwerking tussen PDC-19 en PG

Van belang in deze fase is dat de lessen uit de COVID-19-crisis zoveel mogelijk worden meegenomen naar de toekomst.

Adviesaanvragen Gezondheidsraad en Zorginstituut Nederland

In de overgangsfase zullen PG en PDC-19 samenwerken richting een mogelijk structureel vaccinatieprogramma. Deze fase start met een adviesaanvraag aan de Gezondheidsraad over de vaccinatiestrategie op de langere termijn. Deze adviesaanvraag zal uiterlijk in het najaar worden voorgelegd aan de Gezondheidsraad en zal voortborduren op eerdere adviesvragen met betrekking tot COVID-19.

De GR heeft aangegeven dat een gefaseerde aanpak nodig is om uiteindelijk tijdig een advies te kunnen geven over een mogelijke structurele vaccinatie. Dat

betekent dat de komende maanden, naarmate meer informatie beschikbaar komt over bijvoorbeeld de duur van de bescherming, deeladviezen ten aanzien van de structureel programma vanuit de GR zullen verschijnen.

De vragen zullen zich richten op de mogelijkheid dat COVID-19-vaccinaties via een vast of flexibel vaccinatieprogramma worden aangeboden en welke doelgroepen daarvoor in aanmerking komen [onder voorbehoud – dit zijn conceptvragen].

- Welk type vaccinatieprogramma ziet de Gezondheidsraad voor zich nadat de eerste vaccinatieronde is afgerond? Waarin moet dat programma flexibel zijn en waarin is een regulier vast vaccinatie-aanbod te prefereren?
- Welk (type) vaccin zou aan welke doelgroep moeten worden aangeboden?
- Kunnen verschillende typen vaccins hierbij worden gecombineerd, waarbij mensen een vaccin ontvangen van een ander type dan zij eerder hebben ontvangen?
- Wat is het tijdsplan dat de Gezondheidsraad voor ogen heeft voor het aanbieden van eventuele vervolg vaccinaties via een structureel of flexibel aanbod?

Parallel zal een adviesaanvraag aan het Zorginstituut Nederland worden gezonden. Het Zorginstituut Nederland is aangesloten vanwege hun expertise op beoordeling van effectiviteit van geneesmiddelen. Ook leveren zij advies over opname in de Zorgverzekeringswet (ZVW), wanneer lopende het GR-advies traject blijkt dat er sprake is van een specifieke risicogroep waarvoor een vaccin relevant is.

Beleidsreactie VWS

Naar aanleiding van het advies van de Gezondheidsraad wordt de Kamer geïnformeerd over het besluit van de verantwoordelijke bewindspersoon, de beleidsreactie. Normaliter staat hier 3 maanden voor, maar zal in dit geval vrijwel direct na het verschijnen van het GR-advies moeten plaatsvinden. Centraal in de beleidsreactie staat de vaccinatiestrategie. VWS moet dekking vinden op de rijksbegroting.

RIVM - implementatieplan

VWS vraagt aan het RIVM om een implementatieplan op te stellen inclusief begroting. Van deze stap in de Routekaart wordt afgeweken gezien de snelheid die nodig is voor de uitvoer van de eventuele additionele COVID-19-vaccinaties. VWS zal het RIVM vragen om gedurende de totstandkoming van het Gezondheidsraadadvies een implementatieplan voor te bereiden. Het implementatieplan moet door het RIVM in elk geval afgestemd zijn met de betrokken uitvoerder. Ook is belangrijk dat er voor het implementatieplan bestuurlijk draagvlak is bij de betrokken branches en beroepsgroepen.

Acties:

- Adviesaanvraag Gezondheidsraad over vaccinatiestrategie in een mogelijk structureel programma. [November 2021, actie: PDC-19 en PG]
 - Adviesaanvraag Zorginstituut Nederland. [November 2021, actie: PG]
 - Publicatie adviezen van de Gezondheidsraad en het Zorginstituut. [Februari 2022]
 - Reactie op adviezen van de Gezondheidsraad en het Zorginstituut. [Maart 2022, actie: PDC-19 en PG]
 - VWS stuurt opdrachtbrief aan RIVM met verzoek tot implementatieplan. [November 2021; actie: voortouw PG]
 - Additionele offertes DVP en opdrachtbrieven [actie: voortouw PG]
 - Brief aan de Tweede Kamer met (voorlopige) beleidsreactie op het Gezondheidsraadadvies. [Maart 2022, actie: PDC-19 en PG]
- NB. PDC-19 en PG zullen de komende periode de taak- en rolverdeling op de acties in deze fase nader concretiseren.

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Publieke Gezondheid
Crisisbeheersing en
Infectieziekten

**Vorbereidings- en implementatiefase structureel programma (vanaf
midden 2022)
Voortouw: PG**

Datum
24 maart 2021

Implementatiefase

RIVM coördineert in opdracht van VWS de implementatiefase van een structureel programma en stemt met VWS de voortgang af. Het implementatieplan wordt uitgevoerd om de start van de vaccinatie voor te bereiden. Het implementatieplan zal voortborduren op de verkenning van de uitvoeringsscenario's. Het blijven denken en opereren in mogelijke uitvoeringsscenario's blijft van belang zodat we flexibel kunnen blijven in de implementatie. Uitvoerende organisatie(s) zijn vanaf het begin betrokken bij het implementatieproces door RIVM en nemen ook verantwoordelijkheid voor het vaststellen en oppakken van de benodigde aanpassingen bij hun eigen organisaties.

Vaststellen tarief

VWS stelt na raadpleging van de uitvoerders een tarief vast voor het geven van voorlichting en het zetten van de vaccinatie (de entkosten). Uitgangspunt bij vaccinaties is dat VWS reëel wil vergoeden (naar geleverd aantal vaccinaties).

Start nieuwe vaccinatie

Vooralsnog is uitgangspunt start vaccinatie in het najaar van 2022, dit is echter geheel afhankelijk van de (epidemiologische) ontwikkelingen van SARS-CoV-2 in de komende maanden.